

MasSatGe Infantil

(1-12 mesos aproximadament)



Massatge Infantil en l'etapa Neonatal i de Terra

L'home és un ser relacional i es constitueix coma tal per la via de l'encontre interpersonal. És un ésser «per als altres». Des de la seva concepció, s'inicia un progressiu diàleg amb la mare que l'acull en el seu si. Els elements intel·lectuals i sensitius que s'aniran desplegant durant els mesos següents entre ambdós, ja insinuen la importància decisiva que tindrà per al desenvolupament del nou ésser la «comunicació tàctil» amb la mare. En el ventre de la mare tot és «tacte», i en les dues direccions: la mare «toca» el petit i el petit la mare. Així doncs, toquen i són tocats per l'altre.

Al donar a llum, els primers contactes de la mare amb el nounat puen i són prefigurats pels mesos de gestació. En néixer el menut o menuda, el retrobament amb la mare desvetlla una multiplicació d'estímuls i sensibilitats. Es va passant d'una "quasi fusió" a un encontre només progressivament diferencial. Amb la veu, les olors, els tocs, la llum, la succió,... s'inicia un diàleg sensori-intel·lectual entre ells. En una atmosfera amorosa de gran simplicitat, donant i rebent, el petit o petita anirà configurant i descobrint el seu «jo» a través de l'encontre amb el «tu» de la mare. El somriure de la mare, amb les carícies i moixaines, li reclamarà per pròpia iniciativa tot el seu ésser, i ell anirà consentint i responent poc a poc amb un somriure entregat. Cap decepció posterior que experimentarà l'infant en els anys següents en el seu procés de maduració i desafecció emancipatori dels lligams materns, no enfosquirà mai la riquesa inesgotable d'aquest encontre originari. A la vegada, serà el model que haurà d'inspirar i fecundar qualsevol acció terapèutica o educativa cap a ell. I finalment, d'aquest encontre originari brollarà misteriosament -no de forma mecànica o causal, és clar- tota la resta dels encontres autònoms que experimentarà al llarg de la vida amb els altres.

Qui ha contemplat amb un mínim d'atenció aquest dinamisme, percep de seguida que el sentit del tacte gaudeix d'una singularitat particular entre tots els sentits, tal com afirmen Aristòtil o Sant Tomàs d'Aquino: no és un entre iguals, sinó tal com afirma aquest últim és «el fonament dels altres sentits; tots els altres sentits es funden en el sentit del tacte». En el sentit del tacte es troba continguda de forma principal l'essència de lo sensible.

L'ésser humà és el que té millor sentit del tacte entre tots els éssers sensibles. Semblaria, d'entrada que la major capacitat de conèixer una realitat hauria de dependre del sentit de la vista més que del tacte, però *-craso error!-* en tan que sentit físic i espiritual la facultat del sentit del tacte es el fonament de la capacitat de l'enteniment. «L'home pensa perquè té mans», deien els grecs. Des de la sensibilitat i la percepció, esdevé essencial per a la vertebració de la persona en tota la seva vida sensible i espiritual, en les seves múltiples dimensions.

Així doncs, en les etapes d'inici del desenvolupament és molt important cercar desvetllar la sensibilitat i la percepció des de l'encontre, la relació, amb la voluntat d'anar establint un espai col·loquial. En un primer moment, la principal tasca del nadó és organitzar els ritmes interns vegetatius: el son, la vigília, l'alimentació. I mica en mica, des de l'encontre amb tota altra persona va prenent relleu el contacte sensorial, experiencial.

La principal forma del nadó per a percebre el món que l'envolta, durant els primers mesos de vida, és a través dels **moviments cinestèsics** (des de la capacitat d'unir el cos i la ment) i del **tacte**. Per aquest motiu, els massatges prenen un rol molt significatiu en el seu desenvolupament. El petit i la petita crea els primers elements de la seva identitat a partir de la sensibilitat tàctil i la organització postural (p. ex. al ser bressolat, balancejat, agombolat,...).

Així doncs, davant d'aquest nou repte que és el començar a despertar a la vida en el món i amb els altres s'inicien els jocs tipus "*cachorreo*" també anomenat de cadells. Però convé destacar que aquest tipus de joc de cadells només es realitzen en els períodes de vigília del lactant (sense provocar-los desvetllant-los del son) i s'ha de cercar l'encontre de manera progressiva i harmònica, per a no provocar la irritació de la criatura.

El massatge infantil és un art antic –profund i senzill– però amb la seva complexitat per a emprar-lo adequadament. És una tècnica que s'ha d'aprendre, tenint-ne present la seva finalitat. I des d'aquesta premissa, en la mesura que es domina es pot convertir en un art i un evident camí de comunicació, d'encontre amb els més menuts

Podem distingir diferent tipus de massatges, la classificació més freqüent és:

- a. Massatges profunds: el tipus que es realitza principalment amb una seqüència dirigida amb pressió a les diferents parts del cos (pit, braços, ventre, cames, peus, esquena, cara...)
- b. Massatges superficials: (desvetllar les sensacions de calor-fred; pessigolles; fregament; pressió... a partir dels dos mesos del naixement, aprox.)

Ambdós tipus es realitzen des de la dimensió sensorial (vista, olfacte, tacte, audició, gust) principalment des del contacte físic, per exemple amb pessigolles, mossegades, abraçades, petons, i des d'aquí s'accentua o es treballa un tipus o un altre, en funció de la necessitat del nadó. I també és oportú de recordar que és important cercar l'encontre amb la mirada, amb el so i el gest a un distància curta, molt propers amb els nadons... (però atenció: convé vigilar amb les esgarrapades involuntàries dels nadons als ulls dels adults, poden ser molt delicades de guarir!).

Quan es realitza el massatge és molt important que la mare (o persona de referència que el desenvolupa) vetlli per establir un autèntic diàleg amb el nadó basat en mirades, xiuxiuejos, melodies recitatives o cantarelles, etc).

Les mans de l'adult han de moure's realitzant carícies suaus però a la vegada donat fermesa, confiança i seguretat a l'infant. La posició inicial més adequada, que ha d'adoptar la persona que realitza el massatge, és a terra, asseguda amb les cames esteses i el nadó a sobre d'elles tot mirant l'adult. El o la petita ha de romandre només amb el bolquer, en un lloc càlid i havent fet la digestió. No és adequat realitzar un massatge just després d'un àpat. I el material convenient és molt elemental. Convé tenir present que la realització de massatges mai ha de ser irritant ni molest per la criatura. Per aquest motiu convé adaptar els temps i les seqüències a les necessitats i maduresa de l'infant intentant escoltar els seus temps, donant un ritme i un entorn d'acollida càlid, cercant la relació de manera progressiva. I, finalment, a nivell pràctic destacar que va molt bé disposar de plaques aïllants o màrfega per al terra i a sobre posar-hi una manta o flassada. Per al massatge en sí és convenient disposar d'oli per a fer massatges (és recomanable de base d'ametlles dolces ja que és molt neutre i no es facilitador de reaccions al·lèrgiques) o bé alguna crema hidratant infantil tot i que sovint és menys lubricant.

BIBLIOGRAFIA que pot ajudar:

- CAPLAN, M., *Tocar es vivir: la necesidad de afecto en un mundo impersonal*, Vitoria: La Llave 2004.
- CARBALLO, R, *El hombre como encuentro*. Madrid: Alfaguara 1973.
- CEMEDETE, *Técnicas de cachorreo aplicadas a la estimulación precoz*. Baelona: Alind 1984.
- KAVANAGH, W, *Masajes para tu bebé*. Barcelona: Libros Cúpula 2006
- KLEIN, M., *Masajes para bebés y niños: técnicas de masaje suave para potenciar una profunda comunicación con tu hijo*, Barcelona: Oniro 2001
- LEBOYER, F., *Xantala: un art tradicional: el massatge dels infants*, Barcelona: Alta Fulla 2006
- SCHNEIDER, V., *Masaje infantil: guía práctica para el padre y la madre*, Barcelona: Medici 2002
- SIMÓN, M.; SÁNCHEZ, M.; ELIZALDE, Q., *Masaje para bebés: una guía paso a paso para lograr su bienestar*, Barcelona: Parramón, 2008

Per a més informació:

<https://elrabeig.wordpress.com>

